

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (Αϊδίνιο, 1868 - Αθήνα, 1942)

Σπουδές και ταξίδια

Ο Ευάγγελος Ιωαννίδης γεννήθηκε το 1868 στο Αϊδίνι της Μ. Ασίας, τις αρχαίες Τράλλεις. Ο πατέρας του Γεώργιος ήταν ιατρός και πρόξενος της Ελλάδος στο Αϊδίνι. Από φόβο, λόγω της θέσης του, περί το 1875, εγκαθίσταται οικογενειακώς στη μεγαλούπολη της εποχής, τη Σμύρνη. Ο μικρός Ευάγγελος ολοκληρώνοντας τις εγκύκλιες σπουδές του αναχωρεί για την Αθήνα, προκειμένου να καλλιεργήσει το ταλέντο του στη ζωγραφική.

Μετά από λίγο αναχωρεί για το Μόναχο, όπου σχετίζεται με το μυτιληνιό ζωγράφο Γεώργιο Ιακωβίδη. Εγγράφεται στην Ακαδημία του Μονάχου και εξελίσσεται σε έναν από τους καλύτερους μαθητές του Γύζη, την ίδια περίπου περίοδο που μαθήτευσε στην Ακαδημία του Μονάχου και ο Κερκυραίος ζωγράφος Στυλιανός Δεσύλλας. Μετά από δύο χρόνια επιστρέφει στην Αθήνα και εγγράφεται στη Σχολή Καλών Τεχνών όπου και μαθητεύει κοντά στο Λύτρα. Ωριμος πλέον ο τριακονταετής ταλαντούχος ζωγράφος επιστρέφει στη Σμύρνη, ταξιδεύει στα νησιά (Πάτμο, Σάμο) και ζωγραφίζει με επιτυχία. Στη συνέχεια ταξιδεύει στους Αγίους Τόπους, στο Σινά, στην Ευρώπη και καταλήγει στην Αθήνα. Το 1910 παίρνει μέρος στη Δ' Καλλιτεχνική Έκθεση του Ζαππείου, όπου τα έργα του προκαλούν μεγάλη εντύπωση. Ζωγραφίζει πορτρέτα επισήμων, ανθρώπων του πνεύματος, πολιτικών κ.α. ενώ από το 1917 εγκαθίσταται οριστικά στην Αθήνα. Εκεί ζωγραφίζει τοπία και γίνεται ευρύτατα γνωστός, αποσπώντας εγκωμιαστικά σχόλια για το έργο του. Το 1919 μετά από σύντομη διαμονή του στη Χίο επισκέπτεται την Ευρώπη.

Να πώς περιγράφει ο Φίλιππος Φάλμπος στα «Μικρασιατικά Χρονικά» (Τ. 12ος, σσ. 185-186) την παραμονή του εκεί:

...«Αντιγράφει, κατ' εντολή της Χιακής Επιτροπής, που τότε είχε συστήσει ο Γεώργιος Παπανδρέου, διοικητής στη Χίο, τους σπουδαιότερους πίνακες που βρίσκονται στις Πινακοθήκες του Παρισιού, ιδίως με θέμα την Ελληνική Επανάσταση. Οι πίνακες εκείνοι, μαζί με τα πορτρέτα Χιωτών πεσόντων για την απελευθέρωση της νήσου (Χαλκιά, Ράλλη, Λυγνού, Κοντολέοντος, Ρίτσου, Παστρικάκη κ.λπ.) καθώς και του Κανάρη, Κοραή και Φαβιέρου, όλα έργα του Ιωαννίδη, τοποθετήθηκαν στην Πινακοθήκη της τότε Νομαρχίας της Χίου, που κάηκε στα 1949».

Το 1920 ο Ε. Ιωαννίδης εργάζεται στο Λονδίνο και στη συνέχεια στην Αμερική, όπου αιογραφεί ναούς της ομογένειας του Back Bay στη Βοστώνη και στο Σικάγο. Το 1928 επιστρέφει στην Αθήνα, όπου προσβάλλεται από δάγκειο πυρετό. Μετά από περιπέτειες αρχίζει να εργάζεται και πάλι εντατικά, οργανώνοντας εκθέσεις το 1934 και 1935, 1936, 1937, ενώ το 1939 αιογραφεί τις εικόνες του τέμπλου της εκκλησίας της Αγίας Φωτεινής στην προσφυγική Νέα Σμύρνη (σήμερα βρίσκονται στον Ι. Ναό του Αγίου Ιωάννου Θεολόγου).

Στα πρώτα του έργα ήταν εμφανέστατη η επίδραση της τεχνοτροπίας του Νικόλαου Γύζη, αργότερα όμως στράφηκε προς τον ιμπρεσιονισμό. Έργα του υπάρχουν στην Εθνική Πινακοθήκη. Από τις προσωπογραφίες του Ιωαννίδη ιδιαίτερα αξιόλογες θεωρούνται αυτές των: Κλέωνος Ραγκαβή, Κωστή Παλαμά, Στ. Δραγούμη, βασιλέως Γεωργίου Α΄, βασιλέως Κωνσταντίνου Α΄, Ελευθερίου Βενιζέλου κ.ά.

Ο θάνατος

Ο Ευάγγελος Ιωαννίδης πέθανε στην Αθήνα σε ηλικία 74 ετών, χωρίς να αποκτήσει δική του οικογένεια.

Άλλες πληροφορίες

Τον Ιούνιο του 1942, στο περιοδικό «Νέα Εστία» (αριθμ. τεύχ. 361, σ. 351) η Αγγελική Χατζημιχάλη δημοσίευσε ένα άρθρο με τίτλο: «Ευάγγελος Ιωαννίδης, ο τελευταίος μιας γενιάς». Το άρθρο αναφέρεται στο ζωγράφο Ευάγγελο Ιωαννίδη, δάσκαλο της συγγραφέως και περιγράφει τη ζωή, το χαρακτήρα και τη συνεισφορά του στη διαμόρφωση της ζωγραφικής στη νεότερη Ελλάδα.

Στο άρθρο αυτό, λοιπόν, σε κάποιο σημείο, αναφέρεται πως ...«Ο Γεώργιος Παπανδρέου, Διοικητής Χίου τότε, προκειμένου να καταρτίσει εκεί πινακοθήκη με έργα μεγάλων ξένων συγγραφέων που επήραν θέματα από την Ελληνική Επανάσταση, του αναθέτει την αντιγραφή τους. Ο Καλλιτέχνης φεύγει για το Παρίσι, όπου για καιρό ασχολείται αντιγράφοντας επιμελέστατα πίνακες όπως του Ντελακρουά - Σφαγή της Χίου, Φαβιέρος κ.τ.λ.».

Υπήρξε ένας πραγματικός ευπατρίδης, ο οποίος υπηρέτησε την Τέχνη με όλη τη λεπτή ύπαρξή του. Το έργο του, αν και χαρακτηρίζεται ακαδημαϊκό, έχει τον χαρακτήρα των ιμπρεσιονιστών, σφραγισμένο από τις αρχές της Σχολής του Μονάχου. Η δουλειά του, που εκφράζει την πολυμέρειά του σαν καλλιτέχνη, χαρακτηρίζεται από την συνεχή αναζήτηση του πλήρους, του ολοκληρωμένου, του άρτιου. Ο Ευάγγελος Ιωαννίδης θεωρείται σήμερα ένας από τους μεγάλους Έλληνες ζωγράφους, εφάμιλλος του Ιακωβίδη, του Σαββίδη και του Μπουζιάννη.

Ο Ευάγγελος Ιωαννίδης ήταν ο αντιγράφος του πίνακα «Σφαγή» του Ντελακρουά. Ο πίνακας αυτός είναι ο μοναδικός που σώθηκε από τη Χιακή Πινακοθήκη, την οποία ίδρυσε ο Γεώργιος Παπανδρέου ως Γ. Διοικητής Χίου κατά τη διάρκεια της φωτεινής παρουσίας του στη Χίο (ας μην ξεχνάμε πως ο ίδιος υπήρξε και ο εμπνευστής της ίδρυσης του Φιλοτεχνικού Ομίλου Χίου). Όλα τα άλλα έργα κάηκαν κατά την πυρκαγιά του 1949 η οποία κατέστρεψε ολοσχερώς το κτήριο της Νομαρχίας. Στο κτήριο του οθωμανικού τεμένους τοποθετήθηκε κάτω από ανώμαλες συνθήκες το 1922.

Πηγές

<https://paletaart.wordpress.com/2012/12/05/%CE%B9%CF%89%CE%B1%CE%BD%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%85%CE%AC%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CF%82-evangelos-ioannidis-1868-1942/>

<http://archive.alithia.gr/article.aspx?articleid=3451>